

فهرست مطالب

۱۵	فصل اول: کلیات.....
۳۱	فصل دوم: موانع تعقیب دعوی عمومی.....
۵۳	فصل سوم: سقوط دعوی عمومی.....
۶۹	فصل چهارم: دعوی خصوصی.....
۹۱	فصل پنجم: ضابطین دادگستری.....
۱۰۹	فصل ششم: تحقیقات مقدماتی.....
۲۴۵	فصل هفتم: بازجویی از شهود و مطلعین.....
۲۹۵	فصل هشتم: قرارهای تأمین و نظارت قضایی.....
۳۴۹	فصل نهم: خاتمه تحقیقات مقدماتی و کیفرخواست.....
۳۷۹	فصل دهم: صلاحیت کیفری.....
۵۲۳	فصل یازدهم: رسیدگی و صدور حکم.....
۶۵۳	فصل دوازدهم: تجدیدنظر از احکام.....
۷۸۵	فصل سیزدهم: اجرای احکام کیفری.....

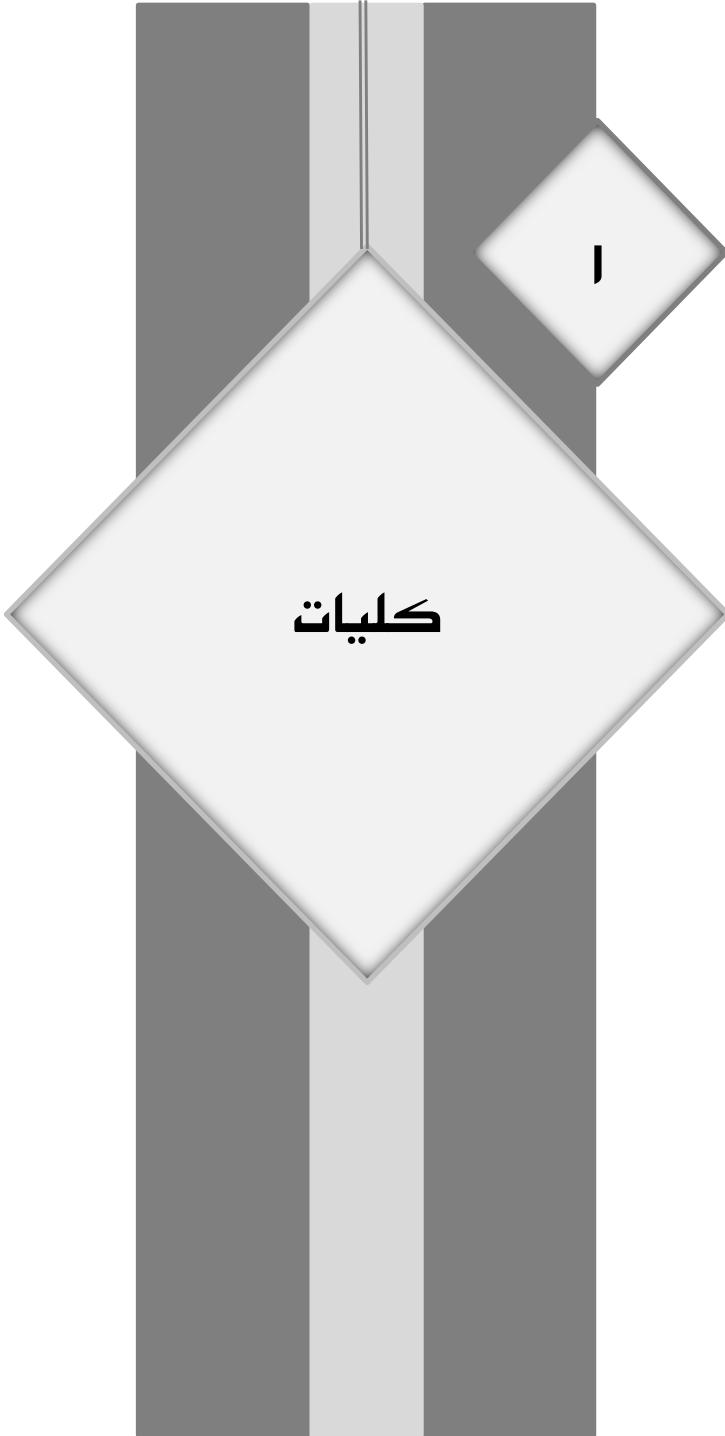
۸۳۵	فصل چهاردهم: دادرسی نیروهای مسلح.....
۸۵۷	فصل پانزدهم: دادرسی الکترونیکی و اشخاص حقوقی.....
۸۷۷	منابع و مآخذ.....

«اِختِصارات»

اداره حقوقی قوه قضاییه	ا.ح.ق.ق
جمهوری اسلامی ایران	ج.ا.ا
قانون اساسی	ق.ا
قانون مجازات اسلامی (مصوب ۹۲)	ق.م.ا
قانون آیین دادرسی کیفری (مصوب ۹۲ با اصلاحات بعدی)	ق.آ.د.ک
قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی	ق.آ.د.ع.ا.م
قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری	ق.ت.م.م.ا.ک.
قانون مجازات مرتکبین قاچاق	ق.م.م.ق
قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب	ق.ت.د.ع.ا
آیین نامه دادرسی و دادگاه های ویژه روحانیت (اصلاحی ۱۳۸۴)	آ.د.و.د.و.ر.
قانون شورای حل اختلاف (مصوب ۹۴)	ق.ش.ح.ا.

۱- اعمال کدام یک از موارد زیر، نسبت به متهمان جرایم سیاسی غیرقانونی است؟

(قضات ۹۵)

الف- استرداد

ب- بازداشت موقت

ج- مقررات ناظر به تعدد جرم

د- صدور قرار نظارت قضایی

- ۱- مأمور سیاسی و اهل خانه او مشروط به عدم تابعیت کشور پذیرنده از تعقیب جزایی به طور مطلق و اداری و مدنی به نحو مشروط مصون است. (م ۳۱ کنوانسیون وین)
- ۲- جرایم سیاسی و مطبوعاتی مشمول مرور زمان می‌شوند، مقررات تکرار جرم هم در این جرائم مراعات نمی‌شود. آراء صادره در خصوص جرائم سیاسی و مطبوعاتی قابل فرجامخواهی در دیوانعالی کشور می‌باشد زیرا آراء آن در دادگاه کیفری یک صادر می‌شود.
- ۳- در رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی (موضوع بند «ث» ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک) کنترل ارتباطات مخابراتی مجاز نیست مگر مواردی که مربوط به امنیت داخلی و خارجی باشد.
- ۴- تفتیش و بازرسی منازل در جرائم سیاسی و مطبوعاتی توسط مقام قضایی (شخصاً) با تأیید رئیس کل دادگستری استان انجام می‌شود. (ماده ۱۳۸ ق.آ.د.ک)
- ۵- در جرایم اقتصادی و سیاسی و مطبوعاتی اصل بر عدم جواز جلب بدون احضار است مگر مشمول یکی از بندهای سه گانه (الف و ب و پ) ماده ۱۸۰ ق.آ.د.ک گردد.
- ۶- ممنوعیت از ملاقات بستگان طبقه اول در مدت حبس در هیچ صورتی نسبت به متهمان سیاسی قابلیت اعمال ندارد.
- ۷- تشخیص سیاسی بودن اتهام با داسرا یا دادگاهی که پرونده در آن مطرح است، می‌باشد و به کلیه جرائم سیاسی و مطبوعاتی در دادگاه کیفری یک مرکز استان رسیدگی می‌شود.
- ۸- متهم می‌تواند در کلیه مراحل داسرا و تا پایان جلسه اول رسیدگی دادگاه به غیر سیاسی بودن جرم خود اعتراض کند و دادگاه و داسرا طی قرارى نسبت به آن تصمیم می‌گیرد و این قرار وفق مقررات قابل اعتراض است.
- ۹- جرایم موضوع قانون تأمین مالی تروریسم جرم سیاسی محسوب نمی‌شود تا مشمول اصل ۱۶۸ قانون اساسی و رسیدگی علنی و هیئت منصفه باشد.

۱۰- دادگاهی که به جرم سیاسی و مطبوعاتی رسیدگی می‌کند فقط زمانی می‌تواند غیرعلنی رسیدگی کند که در جرائم منافی عفت یا خلاف اخلاق حسنه باشد آن هم پس از اظهارنظر دادستان.

مستند قانونی:

← ماده ۶ قانون جرم سیاسی «موارد زیر نسبت به متهمان و محکومان جرائم سیاسی اعمال می‌شود:

الف - مجزا بودن محل نگهداری در مدت بازداشت و حبس از مجرمان عادی

ب - ممنوعیت از پوشاندن لباس زندان در طول دوران بازداشت و حبس

پ - ممنوعیت اجرای مقررات ناظر به تکرار جرم

ت - غیرقابل استرداد بودن مجرمان سیاسی

ث - ممنوعیت بازداشت و حبس به صورت انفرادی به جز در مواردی که مقام قضائی بیم تباہی

بدهد یا آن را برای تکمیل تحقیقات ضروری بداند لکن در هر حال مدت آن نباید بیش از

پانزده روز باشد.

ج - حق ملاقات و مکاتبه با بستگان طبقه اول در طول مدت حبس

چ - حق دسترسی به کتب، نشریات، رادیو و تلویزیون در طول مدت حبس. »

گزینه «الف» صحیح است.

پاسخ

۲- طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد، این حکم متضمن کدام یک از اصول جزایی زیر است؟ (وکالت)

(۹۸)

الف) «قانونی بودن مجازات» و «قانونی بودن دادرسی»

ب) «قانونی بودن جرم» و «مجازات و شخصی بودن مسئولیت کیفری»

ج) «قانونی بودن دادرسی» و «قانون بودن جرم»

د) «فردی کردن کیفر» و «شخصی بودن مجازات»

- ۱- دادرسی کیفری باید مستند به قانون باشد، همان گونه که در حقوق جزا اصل قانونی بودن جرم و مجازات از اصول بنیادین آن علم محسوب است.
- ۲- اصل قانونی بودن دادرسی نیز یکی از اصول آیین دادرسی کیفری است. قواعد دادرسی کیفری باید نسبت به اشخاصی که در شرایط مساوی به سبب ارتکاب جرائم مشابه تحت تعقیب قرار می‌گیرند، به صورت یکسان اعمال شود. اعمال عدالت در دادرسی می‌طلبد همه در شرایط مساوی در مقابل قانون برابر باشند و یکی بر دیگری برتری نداشته باشد.
- ۳- تفاوت اصلی قانونی بودن صدور حکم و اجرای مجازات با اصل قانونی بودن دادرسی در این است که اصل قانونی بودن صدور حکم و اجرای مجازات ناظر بر دو مرحله ی پایانی فرایند دادرسی یعنی صدور حکم از سوی دادگاه و اجرای احکام است که پس از احراز بزه‌کاری متهم مطرح می‌شود ولی اصل قانونی بودن دادرسی ناظر بر دو مرحله ی آغازین فرایند دادرسی یعنی تعقیب و تحقیقات مقدماتی است که هنوز بزه‌کاری متهم احراز نشده است.
- ۴- به موجب ماده ۷ اعلامیه جهانی حقوق بشر «همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بی هیچ تبعیضی از حمایت یکسان قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه ی حاضر باشد، و بر ضد هر تحریکی که برای چنین تبعیضی به عمل آید، از حمایت یکسان قانون بهره‌مند گردند.»
- ۵- اعمال تساوی همه افراد در برابر قانون مانع عمل به مقررات استثنایی هم‌چون مصونیت، صلاحیت‌های شخصی و صلاحیت اضافی مقرر در قانون نخواهد بود. علاوه بر این قانون در خصوص اصل قانونی بودن رسیدگی‌های کیفری در ماده ۱۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ نیز مقرراتی به چشم می‌خورد.
- ۶- در خصوص رعایت بی‌طرفی در مرحله تحقیقات مقدماتی نیز قانون‌گذار بازپرس را به رعایت بی‌طرفی مکلف نموده است. (م ۹۳ ق.آ.د.ک)
- ۷- مقررات راجع به رد دادرسی در راستای اعمال اصل استقلال است به نحوی که قاضی رسیدگی کننده که قبلاً در خصوص موضوعی رسیدگی ماهیتی نموده است نمی‌تواند مستقل و بی طرف باشد.

۸- مهم‌ترین مبانی به رسمیت شناختن حق سکوت یکی حاکمیت اصل برائت و دیگری اصل «عدم امکان الزام اشخاص به شهادت علیه خود» است که به آن قاعده «مصونیت از خود اتهامی» نیز می‌گویند. در اسناد بین‌المللی حقوق بشری به حق سکوت متهم که بتواند آزادانه از قدرت انتخاب خود برای پاسخ‌گویی به سؤالات یا امتناع از آن استفاده کند، توجه شده است.

۹- هشدار میراندا حقی قانونی است که مطابق آن شخص بازداشت شده می‌تواند تا زمان حضور و کیلش به هیچ پرسشی از جانب پلیس پاسخ ندهد. همچنین وی حق دارد در تمام مراحل دادرسی و کیلی برای خود داشته باشد.

۱۰- به موجب ماده ۱۰ این اعلامیه «هر شخص با مساوات کامل حق دارد که دعوایش در دادگاهی مستقل و بی طرف، منصفانه و علنی رسیدگی شود و چنین دادگاهی درباره ی حقوق و الزامات وی، یا هر اتهام جزایی که به او زده شده باشد، تصمیم بگیرد.»

مستند قانونی:

← ماده ۲ قانون آیین دادرسی کیفری «دادرسی کیفری باید مستند به قانون باشد، حقوق طرفین دعوی را تضمین کند و قواعد آن نسبت به اشخاصی که در شرایط مساوی به سبب ارتکاب جرایم مشابه تحت تعقیب قرار می‌گیرند، به صورت یکسان اعمال شود.»

گزینه «الف» صحیح است.

پاسخ

۳- رعایت انصاف در فرآیند دادرسی های کیفری، نیازمند کدام مورد است؟

(سراسری ۹۴)

الف) فقط تساوی سلاح ها

ب) تساوی سلاح ها و ترافی شدن رسیدگی

ج) غیر علنی و غیر ترافی بودن مرحله تحقیقات مقدماتی

د) حضور هیئت منصفه در کلیه مراحل رسیدگی، اعم از مرحله تحقیقات مقدماتی و رسیدگی

دادگاهی

- ۱- مهمترین ویژگی نظام اتهامی، توافقی بودن رسیدگی هاست و مهمترین محاسن این نظام علنی بودن و توافقی بودن آن است.
- ۲- تحقیقات مقدماتی تابع مقررات نظام تفتیشی است که اصول و ویژگی های این نظام عبارتست از کتبی بودن تحقیقات، غیر علنی بودن، غیر توافقی بودن و محرمانه بودن آن است.
- ۳- جرایم قابل گذشت در دادسرا به صورت توافقی رسیدگی می‌شود.
- ۴- منظور از رسیدگی به صورت «توافقی» این است که طرفین به جلسه دادرسی دعوت می‌شوند و هر یک در حضور دیگری مطالبی را در اثبات موضع خود بیان می‌کند و از موضع و اظهارات طرف دیگر آگاه می‌شود.
- ۵- در دیوان عالی کشور، بر خلاف مراجع بدوی، اصل بر رسیدگی غیرتوافقی، بدون حضور طرفین و تصمیم گیری صرفاً بر اساس مدارک و محتویات موجود در پرونده است.
- ۶- تحقیق از شاکی و متهم غیرعلنی و انفرادی است مگر در جرایم قابل گذشت که به آنها در دادسرا حتی الامکان به صورت توافقی رسیدگی می‌شود. (م ۱۹۲ ق.آ.د.ک)
- ۷- رسیدگی در دادگاه به صورت توافقی انجام می‌شود. (م ۳۵۹ ق.آ.د.ک)
- ۸- منظور از توافقی بودن محاکمه این است که ادله و ادعای طرفین در دادگاه مطرح و متهم در جلسه رسیدگی از کلیه اتهامات و ادله مثبت آگاهی می‌یابد.
- ۹- امروزه سخن از اصل تساوی سلاح‌ها و توافقی شدن مرحله تحقیقات مقدماتی می‌شود. به این معنا که در یک دادرسی منصفانه و عادلانه طرفین می‌بایست از امکانات و شرایط مساوی برای اثبات ادعای خود برخوردار باشند.
- ۱۰- محاکمات دادگاه کیفری یک علنی است، مگر در جرائم قابل گذشت که طرفین یا شاکی، غیرعلنی بودن محاکمه را درخواست کنند.

گزینه «ب» صحیح است.

پاسخ

۴- کدام گزینه در خصوص ترافعی بودن دادرسی صحیح نیست؟ (دکتری ۹۳)

- الف) ادله طرفین آزادانه مورد بحث و گفتگو قرار گیرد.
 ب) دادگاه حق انجام تحقیق و بررسی ادله ابرازی طرفین را ندارد.
 ج) شاکی کلیه ادله موجود علیه متهم را تا جلسه دادرسی ارائه کند.
 د) متهم از کلیه اتهامات و ادله مثبت آن لاقفل در جلسه دادرسی آگاه شود و از خود دفاع کند.

- ۱- منظور از رسیدگی به صورت «ترافعی» این است که طرفین به جلسه دادرسی دعوت می‌شوند و هر یک در حضور دیگری مطالبی را در اثبات موضع خود بیان می‌کند و از موضع و اظهارات طرف دیگر آگاه می‌شود.
 ۲- ادله اثبات دعوی در نظام اتهامی شهادت شهود، اقرار، سوگند و اوردالی است.
 ۳- قوانین مربوط به ادله اثبات جرم تا پیش از اجرای حکم اثر اجرای فوری دارند.
 ۴- بازپرس می‌تواند در موارد ضروری، برای کشف جرم و یا دستیابی به ادله وقوع جرم، حساب‌های بانکی اشخاص را با تأیید رئیس حوزه قضائی کنترل کند.
 ۵- هر گاه ادله ای که موضوعیت دارند، فاقد شرایط شرعی و قانونی لازم باشند، اگر به همراه سایر قرائن و امارات موجب علم قاضی شوند، به عنوان اماره قضایی، معتبر هستند.
 ۶- در صورت تعارض بین ادله کیفری، در تشخیص ادله اولی و برتر، اول علم قاضی، دوم اقرار، سوم شهادت، چهارم قسامه و سوگند رعایت می‌شود.
 ۷- دادگاه علاوه بر رسیدگی به ادله مندرج در کیفرخواست یا ادله مورد استناد طرفین، هرگونه تحقیق یا اقدامی که برای کشف حقیقت لازم است را با قید جهت ضرورت آن انجام می‌دهد.
 ۸- در تعارض ادله اقرار بر همه ادله مقدم است. و بعد شهادت شرعی بر قسامه و سوگند مقدم است. (۲۱۳م.ق.آ.د.ک)
 ۹- اگر قبل از صدور حکم و بعد از اجرای قسامه ادله دیگری آشکار شود، قسامه باطل است.
 ۱۰- اگر بعد از صدور حکم و بعد از قسامه ادله دیگری آشکار شود، از موارد اعاده دادرسی است.

گزینه «ب» صحیح است.

پاسخ

۵- لزوم رسیدگی توأم به اعتراض نسبت به حکم برائت از اتهام زنای به عنف و محکومیت به عمل منافی عفت غیر از زنا، در دیوان عالی کشور با کدام اصل قابل توجیه است؟

- (الف) وحدت دادرسی
(ب) سرعت در دادرسی
(ج) رعایت تناسب در دادرسی
(د) استقلال در دادرسی

۱- اصل وحدت دادرسی یعنی اصلی که به موجب آن مجموعه مراحل دادرسی یعنی رسیدگی‌های بدوی، واخواهی، تجدیدنظر، فرجام خواهی و حتی اعاده دادرسی در واقع یک رسیدگی را انجام می‌دهد. حتی وقتی رأی مرحله پایین تر در مرحله بالاتر نقض می‌شود هم آنچه بعداً انجام می‌شود با محترم شمردن اقدامات صحیحاً انجام شده قبلی بوده و تصحیحی است.

۲- یکی از اصول مهم دادرسی عادلانه، اصل تسریع در دادرسی است لذا در ماده ۹۴ ق.آ.د.ک مقرر داشته تحقیقات مقدماتی باید به سرعت و بدون تعطیلی (به نحو مستمر) انجام شود.

۳- تحقیقات مقدماتی باید به سرعت و به نحو مستمر انجام شود و ایام تعطیل مانع انجام آن نیست.

۴- در خصوص حضور دادستان «اصل وحدت دادرسی» بین اعضاء حاکم است. تشکیلات دادسرا مجموعه‌ای واحد است که می‌توانند به جای یک‌دیگر ایفای وظیفه کنند، بطوری که دادستان به امر حفظ آثار و دایل جرم در تحقیقات مقدماتی بپردازد یا این که در دادگاه به جای حضور شخص دادستان یکی از مقامات دادسرا حاضر شود.

۵- به حکم وحدت دادرسی، چنان چه قضات دادسرا اظهار ردّ را بپذیرند با صدور قرار امتناع از رسیدگی پرونده را به نظر دادستان رسانده، به جای ایشان، جانشین دادستان یا بازپرس دیگر جای‌گزین می‌گردند.

۶- اصولاً بر اساس اصل وحدت دادرسی آنچه راه برای آن در مرحله قبلی بسته شده قابل طرح در مرحله بالاتر نخواهد بود و آنچه در مرحله بالاتر راه برای طرح آن باز است در مرحله پائین تر هم راه برای آن باز بوده است.

۷- بر اساس اصل وحدت دادرسی مواردی از حوزه شمول این اصل خارجند از آن جمله عدم امکان ارائه یا جمع آوری اسناد و مدارک جدید، عدم امکان افزایش خواسته یا تغییر نحوه دعوا یا دفاعی از تغییر خواسته، عدم امکان طرح ایرادات و اعتراضات و عدم امکان دستکاری خواسته تجدیدنظرخواهی.

۸- ماده ۱۰ اعلامیه جهانی حقوق بشر و بند ۱ ماده ۱۴ میثاق حقوق مدنی و سیاسی بر استقلال و بی طرفی دادگاه صالح تأکید نموده اند.

۹- مقررات راجع به رد دادرس در راستای اعمال اصل استقلال است به نحوی که قاضی رسیدگی کننده که قبلاً در خصوص موضوعی رسیدگی ماهیتی نموده است نمی تواند مستقل و بی طرف باشد.

۱۰- دادسرا در مقابل دادگاه و اصحاب دعوی از استقلال کامل برخوردار است.

گزینه «الف» صحیح است.

پاسخ

۶- کدام گزینه بیانگر ویژگی روش دادرسی اتهامی نیست؟ (دکتری ۹۳)

الف) در این روش مقام و مرجعی برای تعقیب جرم وجود ندارد و ناگزیر وظیفه بر عهده متضرر از جرم است.

ب) شخصی که به موضوع اتهام رسیدگی می کند، یک قاضی حرفه ای نیست و اطلاعات قضایی ویژه ای در امر دادرسی کیفری ندارد.

ج) محاکمه به صورت شفاهی است؛ یعنی پرونده کتبی وجود ندارد و اظهارات طرفین دعوا نیز نوشته نمی شود.

د) محاکمه به صورت علنی است و افراد جامعه نمی توانند آزادانه در جلسه دادرسی حاضر شده و صحنه قضاوت را از نزدیک به تماشا بنشینند.

- ۱- مهمترین ویژگی نظام اتهامی عبارتست از ضرورت طرح شکایت از سوی شاکی، شفاهی بودن رسیدگی، علنی بودن محاکمه، ترافی بودن، رعایت تساوی بین اصحاب دعوی.
- ۲- مهمترین محاسن این نظام علنی بودن و ترافی بودن آن است.
- ۳- ادله اثبات دعوی در نظام اتهامی شهادت شهود، اقرار، سوگند و اوردالی است. عدم توانایی مالی شاکی برای تحمل مخارج مادی دادرسی و ترس از تهدید و انتقام مجرم، باعث انصراف از اعلام شکایت می‌شد.
- ۴- در نظام مختلط در مرحله تحقیقات مقدماتی مقررات نظام تفتیشی حاکم است و در مرحله رسیدگی و اصدار حکم قواعد نظام اتهامی.
- ۵- نقش زیان دیده از جرم در نظام اتهامی اهمیت شایانی دارد و قاعده معروف «در صورت فقدان شاکی قاضی حق دخالت ندارد.» به وضوح حکایت از این مسئله دارد.
- ۶- به علت بی سواد یا کم سواد طرفین در نظام اتهامی محاکمات شفاهی صورت می‌گیرد. قاضی در نظام اتهامی از تحصیل دلیل و کوشش در راه وصول حقیقت ممنوع است. جرایمی که منافی برای افراد ندارد و کاملاً فاقد جنبه خصوصی است؛ مانند قاچاق، ولگردی و... بدون تعقیب و کیفر باقی می‌ماند.
- ۷- منظور از علنی بودن محاکمه حضور اشخاصی غیر از اصحاب دعوا در روند رسیدگی است.
- ۸- منظور از ترافی بودن محاکمه این است که ادله و ادعای طرفین در دادگاه مطرح و متهم در جلسه رسیدگی از کلیه اتهامات و ادله مثبت آگاهی می‌یابد و پس از دفاع و پایان محاکمه قاضی به عنوان داور ادله را بررسی و حکم صادر می‌نماید.
- ۹- در این نظام اصحاب دعوا با هم برابرند و می‌توانند در شرایط مساوی با استناد به دلایل خود با یکدیگر مرافعه نمایند.
- ۱۰- مهمترین محاسن نظام اتهامی «علنی بودن» و «ترافی بودن» محاکمات است.

۷- کدام گزینه بیان گر اصل تقطیع دادرسی در امور کیفری است؟ (دکتری ۹۳)

- الف) جدایی بین مرحله اجرای حکم و مراقبت پس از خروج
- ب) جدایی بین مرحله صدور حکم محکومیت و تعیین کیفر
- ج) جدایی بین مرحله تحقیقات مقدماتی و مرحله دادرسی
- د) جدایی بین مرحله تحقیق و تعقیب جرم

- ۱- به جهت رعایت تقطیع دادرسی دادگاه کیفری پس از اعلام ختم دادرسی به هیچ عنوان لایحه جدیدی از طرفین دعوا قبول نمی نماید.
- ۲- دادگاه کیفری پس از اعلام ختم دادرسی در همان جلسه و در صورت عدم امکان در اولین فرصت و حداکثر ظرف یک هفته به انشای رأی مبادرت می کند.
- ۳- رأی دادگاه باید مستدل، موجه و مستند به مواد قانون و اصولی باشد که براساس آن صادر شده است.
- ۴- تخلف از صدور رأی در مهلت مقرر موجب محکومیت انتظامی تا درجه چهار است.
- ۵- مراحل آیین دادرسی کیفری مشتمل بر ۵ مرحله است: کشف جرم، تعقیب متهم، تحقیقات مقدماتی، صدور حکم، اجرای حکم.
- ۶- دادرسی عهده دار کشف جرم است که بازپرس می تواند این امر را به ضابطین دادگستری که تحت ریاست و نظارت دادستان به عنوان ضابط انجام وظیفه می نمایند واگذار نماید. (ر.ک مواد ۲۲ و ۲۸ و ۴۶ و ۷۸ ق.آ.د.ک)
- ۷- تعقیب متهم به عهده دادرسی می باشد و در جرایمی که جنبه خصوصی دارد با شکایت شاکی خصوصی شروع می شود. (ماده ۲۲ فوق الذکر)
- ۸- اصل بر این است که تحقیقات مقدماتی تمام جرائم بر عهده بازپرس است؛ لکن در دو مورد سایر مقامات قضایی حق دخالت دارند: اول) کمبود بازپرس دوم) عدم حضور یا معذور بودن بازپرس.